

# Artikelsgewijze toelichting

## Wettelijk kader

In de Jeugdwet en de Wmo 2015 staat over het persoonsgebonden budget (hierna te noemen “PGB”):

Als een cliënt (dan wel zijn ouders in geval van een jeugdige) dit wenst, verstrekt het college een PGB dat hem in staat stelt ondersteuning die tot de individuele voorziening (Jeugd) dan wel maatwerkvoorziening (Wmo) behoort van derden te betrekken.

Beide wetten geven ruimte aan gemeenten om een PGB te weigeren als de cliënt dan wel een jeugdige of zijn ouders niet voldoet aan de aan het PGB verbonden, hierboven genoemde voorwaarden.

- In de Jeugdwet zijn daarnaast kwaliteitseisen opgenomen die gelden voor alle professionele jeugdhulp aanbieders, dus ook voor jeugdhulpaanbieders die via een PGB hun diensten leveren;
- Gemeenten kunnen zelf bepalen onder welke voorwaarden ondersteuning voor het PGB verkregen kan worden uit het sociale netwerk. In de Wmo is de ruimte daarvoor beperkt tot het onderdeel tariefstelling.
- De hoogte van het PGB is gebaseerd op de voorziening in natura waarvoor een indicatie bestaat. Als een aanvrager met het PGB een voorziening wil bekostigen die duurder is dan de natura voorziening, dan kan de gemeente het PGB weigeren of het deel dat de prijs van de natura voorziening overstijgt voor rekening van de aanvrager laten.
- In de Jeugdwet is opgenomen dat geen PGB mag worden verstrekt als het gaat om een minderjarige die een kinderschermingsmaatregel of jeugdreclassering heeft gekregen of wanneer een jeugdige is opgenomen in een gesloten accommodatie.
- Beide wetten zeggen niets over minimale of maximale duur van een PGB in periode of aantal uren per week .
- In beide wetten staat dat gemeente er voor moeten zorgen dat de aanvrager (en bij minderjarigen ook de ouders of verzorgers) wordt geïnformeerd over de mogelijkheid om te kiezen voor een PGB en de gevolgen van deze keuze. Dat geldt zowel in het algemeen als voor individuele (nieuwe) cliënten.
- Voor de maatwerkvoorziening Beschermd Wonen geldt vijf jaar overgangsrecht vanaf 1 januari 2015.
- Voor de uitbetaling wordt per 1 januari 2015 een zogenoemd trekkingsrechtmodel gehanteerd. Hierbij krijgen PGB houders geen geld meer op de eigen rekening gestort, maar wordt op factuurbasis uitbetaald aan de door de PGB-houder gecontracteerde zorgverlener.
- Het PGB is een instrument dat goed bij de Wmo en de Jeugdwet past omdat het burgers een eigen verantwoordelijkheid geeft bij het organiseren van hun eigen leven.
- Het PGB betekent voor de burger:
- Eigen regie en eigen verantwoordelijkheid voor de burger; naast de persoonlijke keuze voor een hulpverlener of voorziening betekent dit ook het afleggen van verantwoording over het PGB-bedrag.

- Individuele keuzemogelijkheden en vraaggericht; dit betekent dat de aanvrager de hulp of voorziening zelf inkoopt. Daarmee kan iemand zelf afspraken maken met een hulpverlener. Dit betekent ook opdrachtgeverschap en soms werkgeverschap
- Zelfredzaamheid en participatie. Passend bij het eigen leven en daardoor ook beter af te stemmen op de ondersteuning van de mantelzorger.

De eigen keuzes en eigen regie zijn belangrijke voordelen van het PGB ten opzichte van zorg in natura.

De Gemeente Stede Broec wil mensen die dit graag willen de eigen verantwoordelijkheid en vrijheid geven om persoonlijke invulling te geven aan de benodigde voorziening. Mensen die daartoe in staat zijn krijgen de ruimte zelf een voorziening te regelen.

## **Artikel 1: voorwaarden PGB**

Inhoud van het ondersteuningsplan:

In het ondersteuningsplan wordt in ieder geval opgenomen:

1. Waar de ondersteuning wordt ingekocht. Wat is bijvoorbeeld het uurtarief dat wordt gerekend en past dit binnen de vastgestelde bedragen van de gemeente?
2. Hoe de ondersteuning bijdraagt aan de gestelde resultaten.
3. Hoe de kwaliteit en de effectiviteit van de ondersteuning is geborgd. Daarbij wordt gelet op het type zorgverlener; voldoet het niveau of de ervaring van de zorgverlener?
4. Bij een PGB invulling vanuit het sociale netwerk wordt dit uitgebreid met: hulp vanuit het sociale netwerk die de Gebruikelijke Hulp overstijgt.
5. hoe de hulp vanuit het sociale netwerk bijdraagt aan het bereiken van het resultaat.

De gemeente beoordeelt het plan op haalbaarheid en stemt indien nodig de termijn van de PGB af op eventuele risico's ten aanzien van het te behalen resultaat.

## **Artikel 2: Weigeringsgronden**

Het PGB is in principe beschikbaar voor iedereen die in aanmerking komt voor ondersteuning uit de Jeugdwet of de Wmo 2015. Wel is belangrijk dat mensen een bewuste keuze maken voor het PGB omdat het PGB ook verantwoordelijkheden met zich meebrengt.

Er kunnen situaties denkbaar zijn waarin het verstrekken van een PGB niet gewenst is. In deze situaties kan het PGB worden geweigerd. Wanneer een aanvrager een zaakwaarnemer of vertegenwoordiger heeft, hoeft het beheer van het PGB geen probleem te zijn en kan het PGB wel worden toegekend.

Daarnaast wordt door de budgethouder een grote verantwoordelijkheid gevraagd dat begint met het inleveren van een ondersteuningsplan als een PGB wordt gevraagd. Blijkt uit dit persoonlijke plan dat er bijvoorbeeld onvoldoende op resultaat wordt gericht, dat het uurtarief te hoog is vastgesteld, dat er zorg wordt verleend waar geen PGB voor wordt verstrekt, dan kan het ondersteuningsplan als onvoldoende worden beoordeeld en wordt het PGB geweigerd.

Bij het doen van een melding en het eventueel inplannen van een keukentafelgesprek wordt de budgethouder gelijk gewezen op het inleveren van een ondersteuningsplan. Het format wordt geleverd door de gemeente. Verwacht wordt van de budgethouder dat hij voorafgaand aan het gesprek / inleveren van het gespreksverslag zijn ondersteuningsplan inlevert.

Niet inleveren of niet volledig invullen van het ondersteuningsplan betekent ook weigering van het PGB.

### **Artikel 3: Herziening / intrekking**

Het PGB kan worden herzien en/of ingetrokken als sprake is van een van de genoemde situaties. Voor het herzien en/of intrekken moet een beschikking worden afgegeven, waar ook bezwaar en beroep tegenover staat.

Als er sprake is van teveel betaalde PGB moet dit worden teruggevorderd via een dwangbevel. De Wmo 2015 en de Jeugdwet 2015 hebben geen artikel opgenomen over executoriale titel, met andere woorden het bepalen van een teveel betaald PGB levert niet automatisch een recht op om bijvoorbeeld loonbeslag te leggen.

Als er een PGB moet worden teruggevorderd, moet dit gebeuren via een dwangbevel. Dit dwangbevel zorgt dan alsnog voor een executoriale titel.

### **Artikel 4: Gebruik en inzet van het PGB**

Een cliënt die met een PGB de ondersteuning zelf organiseert kan deze ondersteuning afnemen bij een niet professionele hulpverlener (bijvoorbeeld een familielid of bekende of iemand anders uit het sociale netwerk) of een professional zoals een zelfstandig werkende hulp of een aanbieder.

De budgethouder legt in het ondersteuningsplan vast waar hij de ondersteuning inkoopt, hoe de ondersteuning bijdraagt aan de gestelde resultaten en borgt dat het PGB toereikend is om effectieve en kwalitatieve ondersteuning in te kopen.

Vooraf is een kwalitatieve toets nodig om te kunnen beoordelen of de zorg vanuit het sociale netwerk de gebruikelijke zorg duidelijk overstijgt en de ingekochte ondersteuning ook daadwerkelijk het gewenste resultaat kan bereiken.

Het PGB is alleen bedoeld voor het inkopen van ondersteuning. Binnen de Wmo (hulp bij het huishouden) stond dit ook vast. Er is naast het inkopen van ondersteuning geen ruimte voor andere betalingen, zoals feestdagenuitkering of verantwoordingsvrije bedragen. In 2015 bestond er voor PGB houders vanuit de AWBZ en Jeugdzorg nog overgangsrecht, wat o.a. bestond uit het beschikbaar stellen van een verantwoordingsvrij bedrag. Per 1 januari 2016 is dit niet meer mogelijk, alle PGB houders zijn hierover in oktober 2015 van op de hoogte gebracht bij het verlengen van hun PGB voor 2016.

Daarnaast is het niet wenselijk om vaste maandbedragen af te spreken, maar is het juist noodzaak dat de budgethouder een maandelijks overzicht houdt van de ingezette uren en kosten van zijn PGB.

Tijdens de herindicaties voor PGB moeten deze onderdelen allemaal meegenomen worden in het keukentafelgesprek, zodat de budgethouder op de hoogte is voor hij definitief voor een PGB kiest.

Voor de Verordening Jeugdhulp geldt dat het onderscheid tussen professionele en niet-professionele hulp wel wordt gemaakt. Voor jeugdigen wordt vaak in de ondersteuning een combinatie gemaakt van professionele en niet-professionele ondersteuning.

## **Artikel 5: Passendheid en kwaliteit**

Na een bepaalde periode wil de gemeente inhoudelijk toetsen of de ondersteuning nog steeds goed aansluit en of de resultaten worden gehaald. Dit kan worden vorm gegeven door een bepaalde duur aan de beschikking mee te geven. De termijn van een beschikking voor een PGB voor dienstverlening wordt daarom voor maximaal één jaar afgegeven. Indien de budgethouder een verlenging wil van het PGB of een gewijzigde aanvraag wil doen, dan komt de budgethouder weer bij de gemeente langs en kan getoetst worden of de ondersteuning het gewenste resultaat heeft gehad, de kwaliteit voldoende was of bijsturing nodig is en of er een nieuwe beschikking afgegeven kan worden. Bij de toetsing is het ondersteuningsplan leidend. Mocht blijken dat de budgethouder een langere, stabiele ondersteuningsvraag heeft en zijn budget op de juiste wijze inzet, kan een beschikking voor 2 jaar worden afgegeven.

In eerste instantie gelden de kwaliteitscriteria die zowel in de Wmo 2015 als in de Jeugdwet zijn opgenomen.

Er moet ten alle tijden een VOG (verklaring omtrent gedrag) kunnen worden overlegd door de hulpverlener. Het is ook aan de budgethouder om hiervoor te zorgen en dus ook samen met de hulpverlener dit aan te vragen.

Indien er sprake is van zorgverlening bij de hulpverlener thuis, moeten alle meerderjarige personen aldaar ook een VOG overleggen. De kosten voor een VOG zijn voor rekening van de budgethouder en/of hulpverlener. Dit mag niet uit het PGB worden betaald.

De VOG moet elke 2 jaar vernieuwd worden, gelet op het feit dat er telkens een nieuwe screening moet worden gedaan.

Bij de beoordeling van de hoogte van het PGB moet bekeken worden of de hoogte van het PGB zoals vastgesteld toereikend is om zorg in te kopen. Hierbij moet meegenomen worden welke tarieven in het verleden zijn afgesproken tussen budgethouder en zorgverlener en in hoeverre dit afwijkt van de bedragen die vastgesteld worden aan de hand van dit besluit.

Er kan bij ZZP geen hoger PGB worden verstrekt dan 90% van hetgeen de gemeente in natura betaald voor de zorg (constructie ZZP zie hieronder). Er kunnen zich echter ook situaties voordoen waarbij een lager tarief afgesproken is tussen budgethouder en zorgverlener. Er hoeft dan geen reden te zijn om aan te sluiten bij de huidige tarieven van ZIN. Ook kunnen er zich situaties voordoen waarbij een zorgverlener een hoger tarief krijgt dan de € 20,- die is afgesproken voor niet professionele zorg.

Er kan dan een reden zijn om het PGB hoger vast te stellen.

## Artikel 6: PGB in de Wmo 2015

Een cliënt kan voor de meeste maatwerkvoorzieningen in de Wmo een PGB ontvangen. Ondersteuning in de vorm van een PGB is niet mogelijk voor algemene voorliggende voorzieningen die in de wijk of stad, mogelijk zijn en voor cliëntondersteuning.

Voor het collectief vervoer is geen PGB mogelijk omdat dit collectief systeem is waarvan de efficiency voordelen zouden wegvallen als burgers hier apart een PGB voor zouden krijgen.

Dit zelfde geldt voor spoedhulp, die immers zonder onderzoek zoals beschreven in artikel 5 van de Verordening wordt geleverd.

### Tarieven ZZP

De gemeente is van mening dat een zorgverlener die vanuit een ZZP constructie werkt minder kosten maakt dan een zorgverlener vanuit een instelling. Er is immers vastgesteld dat vanuit het PGB tarief in ieder geval de volgende kosten moeten worden betaald: Brutoloon, werkgeverslasten, overheadkosten, gebouwkosten, materiaal.

Voor een ZZP-er is te verwachten dat de overheadkosten en gebouwkosten lager zullen zijn dan bij een instelling. Gemiddeld wordt gesproken van een verschil in kosten oplopend van 10–25%.

Omdat een ZZP-er weliswaar geen werkgeverslasten heeft, maar wel andere kosten, zoals bijvoorbeeld het zelf afsluiten van een verzekering voor pensioen of arbeidsongeschiktheid, is de gemeente van mening dat een verlaging met 10% van het tarief voor Zorg in Natura te rechtvaardigen is.

Daarom wordt het PGB tarief voor een ZZP-er op maximaal 90% van het tarief gesteld. Door een budgethouder zelf aan te laten geven welk tarief hij wil afspreken met zijn zorgverlener, kan het uurtarief vastgesteld worden op die afspraak, zolang het uurtarief maar niet boven het door ons vastgestelde tarief uitkomt.

Voor hulp bij het huishouden geldt al langere tijd dat voor zowel categorie 1 als 2 het tarief voor zorg uit het netwerk of niet professionele zorg afgeleid wordt van het tarief voor categorie 1.

## Artikel 7: PGB in de Jeugdwet

In de Jeugdwet opgenomen dat geen PGB verstrekt hoeft te worden als het gaat om een

- minderjarige die een kinderschermingsmaatregel of jeugdreclassering heeft gekregen of een jeugdige die is opgenomen in een gesloten accommodatie.
- Verder is het vergoeden van de bemiddelingstaak van het PGB is uitgesloten.

Ook geldt dat de doorlopende administratiekosten die de budgethouder bij derden heeft belegd komen niet voor vergoeding uit het PGB in aanmerking komen. De PGB-administratie doet een budgethouder zelf of een vertegenwoordiger doet dit zonder hiervoor geld uit het PGB te ontvangen. Met de invoering van het

trekkingsrecht worden de administratieve lasten beperkt. Daarnaast is gratis ondersteuning via de SVB beschikbaar.

Een budgethouder komt in principe alleen in aanmerking voor een PGB als hij zelf (of een vertegenwoordiger) op verantwoorde wijze regie kan voeren. Een budgethouder kan daarom niet met het PGB de coördinatie-taak inkopen, deze rol vervult de budgethouder immers zelf of is belegd bij een vertegenwoordiger. Dit past in de lijn dat vergoeding van de bemiddelingstaak wettelijk van het PGB is uitgesloten.

#### Tarieven ZZP

Ook voor de Jeugdwet wordt het PGB tarief voor een ZZP-er op maximaal 90% van het tarief gesteld. Door een budgethouder zelf aan te laten geven welk tarief hij wil afspreken met zijn zorgverlener, kan het uurtarief vastgesteld worden op die afspraak, zolang het uurtarief maar niet boven het door ons vastgestelde tarief uitkomt.

#### Crisishulp/ crisisopvang/ spoedeisende zorg

Wanneer in geval van crisis direct hulp moet worden ingezet is er geen tijd om een plan op te stellen, de hoogte van het PGB te bepalen en een zorgovereenkomst te sluiten met een hulpverlener/organisatie. Bovendien moet deze hulp voldoen aan kwaliteitseisen. Voor crisishulp is het om deze redenen niet mogelijk een PGB te ontvangen.

#### Pleegzorg

De opvang van een kind door een pleegouder, is uitgesloten van het PGB. Voor deze zorg kan namelijk een pleegzorgvergoeding worden ontvangen. Dit is een onkostenvergoeding dat niet als inkomen wordt gezien en verschilt daarmee van het PGB. Via de organisatie pleegzorg is kwaliteit en begeleiding van het pleeggezin geborgd. Voor de zorg die een kind extra nodig heeft kan een (pleegzorg)ouder wel een PGB ontvangen.

#### Overig

Bij zwaardere ondersteuningsvormen, zoals (dag)behandeling en ambulante specialistische jeugdhulp zal goed gekeken worden naar of een cliënt regiemogelijkheden heeft en of de beoogde ondersteuning aansluit op de benodigde kwaliteit en de te behalen resultaten. Bij twijfels zal geen PGB voor deze zorgvormen worden toegekend.

Het verschil wordt bepaald door:

- Inschrijving Kamer van Koophandel;
- Er is een dienstverband met minimaal twee medewerkers aanwezig;
- De medewerkers voldoen aan de kwaliteitseisen die voor de betreffende ondersteuning worden gesteld en ontvangen een salaris dat daarmee overeenkomstig is;

- De eigenaar en medewerkers zijn geen eerstegraads familie van degene aan wie ze zorg verlenen.
- AGB code. Het AGB (voluit Algemeen Gegevens Beheer) is een uniek identificerende registratie van zorgaanbiedergegevens ter ondersteuning van de verschillende processen in de zorg, waaronder het elektronische declaratie- en communicatieverkeer tussen zorgaanbieder en zorgverzekeraar, zorginkoop en het 'gidsen' van verzekerden naar de juiste zorg. Een zorgaanbieder kan een zorgverlener, onderneming of vestiging zijn.

Er wordt wel onderscheid gemaakt tussen professionele en niet-professionele hulp en daarvoor geldt een lager standaard tarief van maximaal 20 euro per uur. Dit is hetzelfde als nu onder de AWBZ het geval is.

## **Artikel 8: kwaliteitseisen**

De kwaliteitseisen zijn toegevoegd aan het PGB besluit om daarmee het Besluit Jeugdhulp in te kunnen trekken.